

2026-03-09

Užsienio šalių piliečiams taikomo valstybinės kalbos mokėjimo reguliavimas Europos šalyse

Valstybinės kalbos mokėjimo reguliavimas užsieniečiams Europos valstybėse yra labai įvairus, tačiau daugumoje šalių kalbinė integracija yra teisiškai reglamentuota ir dažnai privaloma, ypač siekiant gauti nuolatinį leidimą gyventi ar pilietybę. Šis procesas varijuoja nuo griežtai privalomų integracijos programų su sankcijomis už jų nevykdymą iki rekomenduojamų, valstybės finansuojamų kursų.

Daugelyje analizuotų valstybių egzistuoja privalomas integracijos procesas, kuris apima ne tik kalbos mokymąsi. Šis procesas yra skirtas padėti užsieniečiams visapusiškai integruotis į visuomenės socialinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą. Integracijos procesas yra privalomas Austrijoje (trečiųjų šalių piliečiai privalo pasirašyti integracijos susitarimą, susidedantį iš dviejų modulių, kurių metu reikia pasiekti A2, o vėliau ir B1 vokiečių kalbos lygį), Čekijoje (nuo 2021 m. naujai atvykusiems ilgalaikiams gyventojams privalomas adaptacijos ir integracijos kursas), Nyderlanduose (galioja pilietinės integracijos įstatymas, įpareigojantis per 3 metus išlaikyti integracijos egzaminą ir pasiekti B1 olandų kalbos lygį), Italijoje (užsieniečiai, prašantys ilgalaikio leidimo gyventi, turi pasirašyti integracijos susitarimą, veikiančią kreditų sistemą, ir per dvejus metus pasiekti A2 italų kalbos lygį), Prancūzijoje (atvykstantieji privalo sudaryti Respublikos integracijos sutartį, kuri apima kalbos ir privalomus pilietinio ugdymo kursus), Vokietijoje (tam tikroms grupėms užsieniečių yra privaloma lankyti integracijos kursus, kuriuos baigus reikia išlaikyti B1 lygio egzaminą).

Be kalbos mokymosi, integracijos programos dažnai apima:

- Vertybių ir orientacinių žinių mokymą – kursus apie šalies teisinę ir socialinę sistemą, demokratinius principus, Konstituciją, istoriją ir kultūrą (Austrijoje, Vokietijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje).*
- Pilietinį ugdymą – specialius kursus apie piliečių teises ir pareigas, šalies institucijas (Prancūzijoje, Čekijoje).*
- Orientavimą į darbo rinką – priemones, skirtas padėti susirasti darbą, įgyti specifinių kalbos įgūdžių, reikalingų profesinėje veikloje (Austrijoje, Norvegijoje, Švedijoje).*
- Socialinę orientaciją – informacija apie sveikatos apsaugą, švietimo sistemą ir kitas viešąsias paslaugas.*

Iš trečiųjų šalių piliečių reikalaujamas kalbos mokėjimo lygis yra susijęs su siekiamu leidimo gyventi šalyje lygiu – laikinu arba nuolatiniu. Paprastai daugumoje šalių, norint gauti laikiną leidimą gyventi (ypač pirminį), kalbos mokėjimo reikalavimų nėra. Tačiau atsiranda išimčių. Prancūzijoje sugriežtinus reikalavimus, norint gauti ilgalaikį (laikiną) leidimą gyventi, dabar reikia pasiekti A2 kalbos lygį. Estijoje nuo 2026 m. tam tikrais atvejais, norint gauti laikiną leidimą gyventi darbo tikslais po penkerių metų gyvenimo šalyje, bus reikalaujama mokėti estų kalbą A2 lygiu. Daugumoje šalių nuolatinio leidimo gyventi išdavimas yra pirmasis etapas, kuriame kalbos mokėjimas tampa

privalomu reikalavimu. A2 lygis yra minimalus reikalavimas Čekijoje, Italijoje, Latvijoje, Slovakijoje ir Norvegijoje (žodžiu). B1 lygis yra reikalaujamas Austrijoje, Danijoje, Estijoje, Lenkijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Vokietijoje ir Suomijoje.

Austrija

Integracijos įstatymo¹ 2 dalyje yra apibrėžta kalbos mokymosi skatinimas asmenims, turintiems teisę į prieglobstį ir legaliai atvykusiems trečiųjų šalių piliečiams. 4 straipsnyje nustatyta, kad federalinė vyriausybė privalo skatinti vokiečių kalbos kursus asmenims, turintiems teisę į prieglobstį, ir asmenims, turintiems papildomos apsaugos statusą, nuo 15 metų amžiaus, kad jie galėtų išmokyti rašyti lotynų abėcėlę, jei reikia, ir pasiekti bent A2 kalbos lygį. Siekiant kuo geriau įgyvendinti šį tikslą ir užtikrinti suderintus veiksmus, susijusioms ministerijoms paskirstomos šios užduotys:

- Federalinis Europos, integracijos ir užsienio reikalų ministras privalo numatyti priemones vokiečių kalbos kursams A1 lygiu. Vokiečių kalbos kursuose privalomais dalykais turi būti vertybių ir orientacinių žinių mokymas. Šias priemones turi įgyvendinti Austrijos integracijos fondas, kuris šiam tikslui gali samdyti kursų teikėjus.
- Federalinis darbo, socialinių reikalų ir vartotojų apsaugos ministras turi numatyti priemones, kad nuo 15 metų amžiaus būtų rengiami vokiečių kalbos kursai A2 lygio kalbos mokėjimui įgyti tikslinei grupei, kurią sudaro prieglobsčio teisę turintys asmenys ir papildomos apsaugos statusą turintys asmenys, galintys dirbti. Vokiečių kalbos kursuose privaloma dėstyti vertybes ir orientacines žinias. Šias priemones įgyvendina Austrijos viešoji užimtumo tarnyba (AMS). Kursuose taip pat turi būti mokoma darbo specifinių kalbos įgūdžių, siekiant skatinti greitą integraciją į darbo rinką.

6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad privalomoje integracijos deklaracijoje prieglobsčio teisę turintys asmenys ir papildomos apsaugos statusą turintys asmenys privalo įsipareigoti laikytis pagrindinių teisinės ir socialinės sistemų vertybių ir yra įpareigoti visapusiškai dalyvauti, bendradarbiauti ir baigti siūlomus kursus. 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad jei nesilaikoma 1 dalyje nurodytų įsipareigojimų, institucijos, kompetentingos mokėti socialinę paramą ar minimalias pajamas, atsižvelgdamos į pajamas, turi taikyti sankcijas jų gavėjams pagal teisės aktų reikalavimus, taikomus nesugebėjimui panaudoti savo darbingumą.

7 straipsnyje apibrėžtas integracijos susitarimas, kuris yra skirtas integruoti trečiųjų šalių piliečius, kurie yra teisėtai apsigyvenę federalinėje teritorijoje. Susitarimo tikslas – sudaryti jiems sąlygas dalyvauti Austrijos socialiniame, ekonominiame ir kultūriniame gyvenime. Pagal šį susitarimą trečiųjų šalių piliečiai privalo įgyti vokiečių kalbos įgūdžių ir žinių apie demokratinę sistemą bei iš jos kylančius pagrindinius principus.

Integracijos sutartis susideda iš dviejų nuoseklių modulių. Pirmas modulis skirtas vokiečių kalbos įgūdžiams įgyti, kad būtų pasiektas pažengęs pagrindinis kalbos vartojimo lygis (A2 lygis), ir asmenys įgytų žinių apie pagrindines teisinės ir socialinės sistemų vertybes. Antras modulis skirtas vokiečių kalbos įgūdžiams įgyti, kad būtų galima savarankiškai vartoti kalbą B1 ir turėti pažengusias žinias apie pagrindines teisinės ir socialinės sistemų vertybes. Integracijos modulių apibrėžimas ir kiti su integracija susiję klausimai yra nustatyti 8–16 įstatymo straipsniuose.

Čekija

¹ *Integration Act:*

https://www.bmeia.gv.at/fileadmin/user_upload/Zentrale/Integration/Integrationsgesetz/20171006_IntG_Gesetzestext_Uebersetzung_final.pdf

Šalyje galima gyventi ilgą laiką be jokių reikalavimų įgyti atitinkamą kalbos lygį. Tačiau jei užsienietis nori kreiptis dėl nuolatinės gyvenamosios vietos ar pilietybės, jis privalo išlaikyti kalbos egzaminą². Kalbos ir pilietiškumo kursai paprastai neturi priėmimo reikalavimų ir yra plačiai siūlomi nemokamai užsieniečių integracijos paramos centruose³ ir įvairiose NVO. Kursus taip pat rengia kai kurios savivaldybės kaip savo vykdomų integracijos projektų sudedamąją dalį.

Jei imigrantas nori pakeisti ilgalaikio buvimo leidimą į nuolatinio gyvenimo leidimą arba įgyti pilietybę, daugeliu atvejų, išskyrus tam tikras išimtis, jis turi laikyti kalbos egzaminus. Įstatymo dėl užsieniečių buvimo Čekijos Respublikoje⁴ 65–74 straipsniuose yra apibrėžtos sąlygos gauti nuolatinį leidimą gyventi Čekijoje. Trečiosios šalies pilietis, norintis kreiptis dėl nuolatinio gyvenimo leidimo, turi pateikti A2 lygio čekų kalbos pažymėjimą. Tuo tarpu asmuo, kreipiantis dėl Čekijos pilietybės, turi pateikti B1 lygio čekų kalbos pažymėjimą. Tai vertinama sertifikuotais egzaminais⁵.

Kiekvienas užsienietis, kuriam nuo 2021 m. sausio 1 d. buvo išduotas ilgalaikis leidimas gyventi Čekijoje, ir kiekvienas užsienietis, kuriam po šios datos buvo išduotas nuolatinis leidimas gyventi be sąlygos anksčiau gyventi teritorijoje, privalo baigti adaptacijos ir integracijos kursą per vienerius metus nuo leidimo gyventi kortelės gavimo dienos. Integracijos kurso metu užsieniečiams pristatomos jų teisės ir pareigos, kylančios iš jų buvimo Čekijoje, pagrindinės Čekijos vertybės, vietos sąlygos ir kultūriniai papročiai, vyraujantys Čekijoje. Be to, kursų dalyviams suteikiama informacija apie organizacijas ir institucijas, teikiančias nemokamas konsultacijas užsieniečiams⁶.

Danija

Įstatyme dėl suaugusių užsieniečių danų kalbos ugdymo yra numatoma, kad savivaldybės turi pasiūlyti danų kalbos mokymą užsieniečiams, turintiems teisėtą gyvenamosios vietos statusą Danijoje⁷. Pagal įstatymo 2 straipsnį, danų kalbos mokymas yra siūlomas užsieniečiams, kurie turi leidimą gyventi arba kitaip turi nuolatinę, teisėtą gyvenamąją vietą Danijoje ir yra registruoti savivaldybėje arba turi nuolatinę gyvenamąją vietą pagal ES taisykles dėl įvažiavimo ir gyvenimo apribojimų panaikinimo, susijusių su laisvu darbuotojų judėjimu, paslaugų teikimu ir pan., ir yra registruoti savivaldybėje.

Įstatyme yra daroma skirtis tarp dalyvavimo integracijos kurse ir savarankiško mokymosi. Integracijos kurso dalyviams danų kalbos mokymas siūlomas iki 5 metų nuo to momento, kai užsienietis gali pradėti danų kalbos mokymąsi. Šis laikotarpis gali būti pratęstas savivaldybės sprendimu. Savarankiškas danų kalbos mokymas siūlomas iki 3,5 metų per 5 metų laikotarpį, kuris skaičiuojamas nuo to momento, kai užsienietis gali pradėti danų kalbos mokymąsi. Savivaldybė ir šiuo atveju gali nuspręsti pratęsti galimybę taip mokytis danų kalbos.

Pagal 9 straipsnį, po kalbos kursų turi būti laikomas danų kalbos kurso pirmo, antro arba trečio lygio egzaminas. Tik išlaikius ankstesnį kalbos mokėjimo egzaminą, galima pereiti prie antro arba trečio kalbos lygio mokymosi. Pirmo lygio danų kalbos egzaminas atitinka A1 lygį raštu ir A2 arba aukštesnį lygį žodžiu. Antro lygio danų kalbos egzaminas atitinka B1 lygį raštu ir B1 arba aukštesnį lygį žodžiu. Reikalavimas išlaikyti antro lygio danų kalbos egzaminą yra taikomas asmenims, kurie

² European Migration Network. Ad-Hoc Query on 2024.21 Language courses as part of the integration procedure: https://www.emn.lt/uploads/Products/product_2072/2024.21_Language_courses_as_part_of_the_integration_procedure_%281%29.pdf

³ Správa uprchlických zařízení mv: <https://www.integracnicentra.cz/?lang=en>

⁴ Zákon č. 326/1999 Sb. Zákon o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-326>

⁵ Official Website For The Examination For Permanent Residence And Citizenship Of The Czech Republic: https://cestina-pro-cizince.cz/?hl=en_US

⁶ Úvodní informace: <https://kurzy.frs.gov.cz/cs/uvodni-informace>

⁷ Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2020/2018>

nori gauti nuolatinį leidimą gyventi šalyje⁸. Trečio lygio danų kalbos egzaminas atitinka B2 arba C1 lygį raštu ir žodžiu. Šio testo išlaikymas yra vienas iš reikalavimų norint gauti Danijos pilietybę⁹.

Estija

Nuo 2026 m. sausio 1 d. Estijoje įsigaliojo papildomos sąlygos užsieniečiams, norintiems gauti laikiną leidimą gyventi ir įsikurti šalyje. Šie asmenys turi privalomai baigti adaptacijos programos bazinį modulį ir įrodyti estų kalbos žinias ne žemesniu nei A2 lygiu¹⁰. Pagal Užsieniečių įstatymo¹¹ 179 straipsnio 3 ir 4 dalis, užsienietis, kuris prašo išduoti laikinąjį leidimą gyventi darbo tikslais ir kuris anksčiau ne mažiau kaip penkerius metus gyveno Estijoje pagal laikinojo leidimo gyventi darbo tikslais, privalo mokėti estų kalbą ne žemesniu kaip A2 lygiu.

Estų kalbos mokėjimo reikalavimas netaikomas užsieniečiui, kuris:

- 1) prašo laikino leidimo gyventi Estijoje darbo tikslais, siekdamas vykdyti mokslinių tyrimų veiklą pagal Užsieniečių įstatymo 182 straipsnį;
- 2) turi ES mėlynąją kortelę pagal šio įstatymo 190¹ straipsnį;
- 3) prašo laikinojo leidimo gyventi, nes buvo perkeltas dirbti į Estiją įmonės viduje pagal šio įstatymo 190¹⁴ straipsnį arba
- 4) prašo laikinojo leidimo gyventi Estijoje dirbti akademinio darbuotoju švietimo įstaigoje, atitinkančioje teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

Estų kalbos mokėjimas šiuo ir kitais atvejais vertinamas estų kalbos mokėjimo lygio egzamine pagal Kalbų įstatyme¹² numatytas sąlygas.

Pagal įstatymo 234 straipsnį, užsieniečiams, kurie nori prašo išduoti nuolatinį leidimą gyventi Estijoje, privalo mokėti estų kalbą bent B1 lygiu.

Integracijos reikalavimo nereikia laikyti (234 str. 2 d.):

- 1) užsieniečiui, jaunesniam nei 15 metų;
- 2) vyresniems nei 65 metų užsieniečiams ir
- 3) suaugusiems užsieniečiams, kurių veiksnumas yra ribotas.

Išimtys dėl estų kalbos mokėjimo yra taikomos (Užsieniečių įstatymo 210⁵ str.):

- asmenims, įgijusiems pagrindinį, vidurinį ar aukštąjį išsilavinimą estų kalba. Jie yra atleidžiami nuo egzamino;
- asmenims, kurie dėl sveikatos būklės negali laikyti egzamino. Jie gali būti visiškai arba iš dalies atleisti nuo egzamino.

Estijoje užsieniečiai gali pasinaudoti adaptacijos programa „Settle in Estonia“¹³, kuri yra nemokama ir skirta padėti naujai atvykusiems užsieniečiams greičiau prisitaikyti prie vietos gyvenimo ir integruotis į Estijos visuomenę. Naujas imigrantas programos rėmuose yra asmuo, atvykęs į Estiją ilgesniam laikui ir čia gyvenantis mažiau nei 5 metus. Pavyzdžiui, naujais imigrantais gali būti karo pabėgėliai, kuriems Estija suteikia tarptautinę arba laikiną apsaugą, taip pat žmonės, atvykę į Estiją dirbti ar studijuoti pagal įprastą migracijos tvarką. „Settle in Estonia“ adaptacijos programa dalyviams yra nemokama, ji yra bendrai finansuojama Europos Sąjungos ir valstybės biudžeto lėšomis.

⁸ Apply for a permanent residence permit: <https://www.nyidanmark.dk/de-DE/You-want-to-apply/Permanent-residence-permit/Permanent-residence>

⁹ Conditions for foreign citizens' acquisition of Danish citizenship: <https://lifeindenmark.borger.dk/settle-in-denmark/danish-citizenship/conditions-for-foreign-citizens--acquisition-of-danish-citizenship>

¹⁰ Integratsiooni Sihtasutus. Teadmiseks välismaalastele, kes taotlevad tähtajalist elamisluba püsivalt Eestis elamiseks: lisandus kohanemisprogrammi läbimise ja A2-tasemel keeleoskuse nõue: <https://integratsioon.ee/teadmiseks-valismaalastele-kes-taotlevad-tahtajalist-elamisluba-pusivalt-eestis-elamiseks-lisandus>

¹¹ Aliens Act: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/518112013013/consolide/current>

¹² Keeleseadus: <https://www.riigiteataja.ee/akt/116062020005>

¹³ Settle in Estonia: <https://settleinestonia.ee/>

Ispanija

Ispanijoje nėra privaloma užsieniečiams įrodyti ispanų kalbos mokėjimą, norint gyventi ar dirbti šalyje. Užsieniečių teisių ir laisvių bei jų socialinės integracijos įstatymo¹⁴ 2ter straipsnyje nustatyta, kad viešosios institucijos skatina visapusišką užsieniečių integraciją į Ispanijos visuomenę, laikantis įvairių tapatybių ir kultūrų sambūvio principo, kurio vienintelis apribojimas yra pagarba Konstitucijai ir įstatymams. Institucijos skatina per mokymo veiklą, ugdyti žinias apie Ispanijos konstitucines ir įstatymų vertybes, Europos Sąjungos vertybes, taip pat žmogaus teises, visuomenės laisves, demokratiją, toleranciją ir vyrų ir moterų lygybę, ir parengti konkrečias priemones integracijai į švietimo sistemą skatinti, visais atvejais užtikrindamos privalomąjį mokymą, visų oficialių kalbų mokymąsi ir galimybę įsidarbinti kaip esminius integracijos veiksnus.

Kalbos mokėjimo reikalavimas yra nustatytas tik norint įgyti Ispanijos pilietybę. Asmenys šiuo atveju turi išlaikyti ispanų kalbos egzaminą, kuris patvirtintų bazinės kalbos žinias (A2 lygiu) ir išlaikyti konstitucijos ir visuomenės žinių testą¹⁵.

Italija

Imigracijos įstatymo 4bis straipsnyje¹⁶ nustatyta, kad integracija suprantama kaip procesas, kurio tikslas – skatinti Italijos ir užsienio piliečių sambūvį, laikantis Italijos Konstitucijoje įtvirtintų vertybių, abipusiu išipareigojimu dalyvauti visuomenės ekonominiame, socialiniame ir kultūriniame gyvenime. Įstatyme nustatyta, kad užsieniečiai, pateikę paraišką dėl ilgalaikio leidimo gyventi šalyje turi pasirašyti integracijos susitarimą. Integracijos susitarimas skirtas užsieniečiams, vyresniems nei šešiolika metų, kurie atvyksta į Italiją pirmą kartą ir prašo išduoti bent vienerių metų galiojimo leidimą gyventi šalyje. Italų kalbos ir kultūros žinios yra pagrindinis integracijos susitarimo elementas. Pasirašydamas susitarimą, užsienietis išipareigoja įgyti italų kalbos žinias, atitinkančias bent A2 lygį. Savo ruožtu Italijos valstybė išipareigoja remti užsieniečio integracijos procesą, imdamasi visų reikiamų iniciatyvų, koordinuodama savo veiksmus su regionais ir vietos valdžios institucijomis¹⁷.

Remiantis vyriausybės parengtu informaciniu puslapiu migrantams¹⁸, integracijos susitarimas veikia pagal kreditų paskirstymo sistemą, pagal kurią pasirašant susitarimą skiriama 16 kreditų. Susitarimas pasirašomas imigracijos tarnyboje, jei užsienio pilietis atvyksta dirbti arba gyventi su šeima, arba policijos būstinėje, jei atvyksta dėl kitų priežasčių. Susitarimas pasirašomas tuo metu, kai pateikiama paraiška dėl ne trumpesnės kaip vienerių metų galiojančio leidimo gyventi. Pasirašius susitarimą, jis sudaromas dviem egzemplioriais, iš kurių vienas egzempliorius užsieniečiui įteikiamas jo pasirinktą kalbą. Valstybės vardu susitarimą pasirašo prefektas arba jo įgaliotas asmuo. Pagrindinis integracijos sutarties tikslas – per dvejus metus pasiekti integracijos lygį, atitinkantį ne mažiau kaip 30 kreditų, skiriamų už užsieniečio aktyvų dalyvavimą konkrečiose mokymo veiklose. Jei šis slenkstis nepasiekiamas, sutartis gali būti pratęsta dar vieneriems metams. Visiškai praradus kreditus, užsieniečio leidimas gyventi panaikinamas ir jis išsiunčiamas iš Italijos.

¹⁴ Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-544>

¹⁵ <https://languagepartners.nl/en/blog/learning/spanish-visa-language-requirements/>

¹⁶ Testo unico delle disposizioni concernenti la disciplina dell'immigrazione e norme sulla condizione dello straniero: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:1998-07-25:286>

¹⁷ Accordo di integrazione: <https://integrazionemigranti.gov.it/it-it/Ricerca-norme/Dettaglio-norma/id/9/Accordo-di-integrazione>

¹⁸ Ten pat.

Pasirašius sutartį, užsieniečiui skiriama 16 pradinių kreditų. Šie 16 kreditų patvirtinami po nemokamo 5–10 valandų pilietinio mokymo ir informacinio seminaro apie gyvenimą Italijoje, kuris rengiamas imigracijos tarnybose. Neatvykus į mokymo seminarą, prarandama 15 iš 16 skirtų kreditų. Sutartyje numatyta, kad užsienietis per dvejus metus turi surinkti 30 kreditų. Kreditus galima gauti įgijus tam tikrų įgūdžių (italų kalba, pilietinė kultūra ir pilietinis gyvenimas Italijoje) ir atlikus tam tikras veiklas, pavyzdžiui:

- italų kalbos žinių įgijimas (24 kreditai);
- žinios apie pilietinę kultūrą Italijoje;
- profesinis mokymas;
- akademinės kvalifikacijos;
- registracija Nacionalinėje sveikatos tarnyboje ir šeimos gydytojo pasirinkimas;
- nuomos sutarties pasirašymas arba hipotekos paėmimo gyvenamajam būstui įsigyti patvirtinimas;
- verslo veiklos vykdymas ir kiti atvejai.

Sukaupti kreditai gali būti prarasti šiais atvejais:

- baudžiamasis nuosprendis;
- galutinis ne mažesnių kaip 10 000 eurų piniginių sankcijų skyrimas už administracinius ir mokesčių pažeidimus;
- kiti įstatymų pažeidimai.

Latvija

Latvijoje užsieniečiams, norintiems gauti nuolatinės gyvenamosios vietos leidimą arba Europos Sąjungos nuolatinio gyventojo statusą, keliami konkretūs valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimai. Pareiškėjai privalo pateikti dokumentą, patvirtinantį, kad yra išlaikę valstybinės kalbos egzaminą A2 lygiu, arba dokumentą, atleidžiantį nuo šio egzamino¹⁹.

Reikalavimai ir išimtys, kam netaikomas reikalavimas laikyti kalbos egzaminą, yra nustatyti Ministrų kabineto 2022 m. kovo 8 d. reglamentu Nr. 157 „Nuostatai dėl valstybinės kalbos žinių apimties ir valstybinės kalbos mokėjimo tikrinimo tvarkos“²⁰:

- Asmenims, įgijusiems pagrindinį, vidurinį ar aukštąjį išsilavinimą akredituotose programose latvių kalba;
- Asmenims, baigusiems akredituotą tautinių mažumų švietimo programą ir išlaikiusiems centralizuotą latvių kalbos egzaminą 9 ar 12 klasėje;
- Asmenims, sėkmingai išlaikiusiems latvių kalbos bakalaureato egzaminą Europos mokykloje.
- Asmenims, turintiems funkcinį apribojimą dėl sveikatos būklės, patvirtintų atitinkamo gydytojo išvada;
- Asmenims, jaunesniems nei 15 metų;
- Asmenims, vyresniems nei 75 metų.

Lenkija

Lenkijoje valstybinės kalbos mokėjimas užsieniečiams nėra bendrai privalomas kasdieniame gyvenime ar paslaugų teikime, tačiau yra reguliuojamas norint gauti nuolatinį leidimą gyventi Lenkijoje arba gauti Lenkijos pilietybę.

¹⁹ Valsts valodas prasības: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/valsts-valodas-pras%C4%ABbas>

²⁰ Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību: <https://www.vestnesis.lv/op/2022/50.6>

Nuo 2025 m. liepos 1 d. bet kokie aukštojo mokslo diplomai nebėra pripažįstami kaip lenkų kalbos mokėjimo įrodymas, siekiant gauti nuolatinį leidimą gyventi šalyje arba įgyti pilietybę. Kalbos mokėjimo įrodymas gali būti reikalingas norint studijuoti Lenkijos universitetuose arba patvirtinti kalbos kompetencijas darbdaviui, jeigu pozicija reikalauja lenkų kalbos išmanymo. Pereinamasis laikotarpis numatytas iki 2026 m. birželio 30 d.

Užsieniečiai dabar gali įrodyti lenkų kalbos žinias tik lenkų kalbos žinių sertifikatu, ne žemesniu kaip B1 lygiu, išduotu Valstybinės komisijos užsieniečių lenkų kalbos mokėjimo sertifikavimui (Kalbos įstatymo 11a str.²¹), arba aukštojo mokslo, vykdyto lenkų kalba, diplomu²².

Lenkijos vyriausybė savo internetiniame puslapyje dalinasi leidiniais, kurie yra skirti išmokti lenkų kalbą ir taip integruotis į visuomenę²³.

Nyderlandai

Nuo 2022 m. sausio Nyderlanduose galioja naujas Pilietinės integracijos įstatymas²⁴. Pagal dokumentą visi trečiųjų šalių piliečiai, kurie turi įvykdyti pilietinės integracijos pareigą (oland. *inburgeringsplicht*), privalo atitikti kalbos reikalavimus. Žmonės turi 3 metus laiko įvykdyti pilietinės integracijos pareigą po atvykimo į Nyderlandus ir išlaikyti integracijos egzaminą. Be kitų išimčių, tai netaikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurie laikinai atvyksta į Nyderlandus studijuoti ar dirbti²⁵.

Yra išskiriami trys pilietinės integracijos keliai:

1. Pilietinės integracijos įstatymo 7 straipsnyje nustatyta, kad integracijos egzaminą sudaro olandų kalbos žodinių ir rašytinių įgūdžių egzaminas, atitinkantis bent B1 lygį bei olandų visuomenės žinių egzaminas.
2. Įstatymo 8 straipsnyje apibrėžtas švietimo kelias, skirtas pirmiausia jauniems žmonėms. Pagal šį straipsnį jauni žmonės mokosi olandų kalbos iki B1 lygio ar aukštesnio. Tai juos parengia tolesniam mokymuisi viduriniojo profesinio, profesinio ar aukštesnio mokyklose.
3. Asmeninio ruošimosi kelias yra apibrėžtas įstatymo 9 straipsnyje. Šis kelias skirtas asmenims, kuriems taikoma privaloma pilietinė integracija, bet kuriems kiti 2 keliai yra pernelyg sudėtingi. Jie mokosi olandų kalbos žemesniu lygiu (A1) ir rengiasi dalyvauti olandų visuomenės gyvenime pagrindiniu lygiu.

Naujasis Pilietinės integracijos įstatymas sugriežtino kalbos mokymosi tvarką. Pagal įstatymą savivaldybės dabar vadovauja visam asmens integracijos procesui, numatytas pasiekti kalbos mokymosi lygis buvo padidintas nuo A2 iki B1, o asmeniui parenkamas individualus mokymosi planas. Įstatymu taip pat buvo pakeista integracijos proceso finansavimas. Prieglobsčio prašytojo statusą turintiems asmenims kalbos kursų išlaidas padengia savivaldybė. Asmenys taip pat turi du nemokamus bandymus išlaikyti reikiamus egzaminus – jeigu reikia daugiau bandymų, už tai turi susimokėti asmuo. Kiti migrantai turi už kursus susimokėti patys (kursų kaina – 250 eurų). Jeigu tam neturi lėšų – paskolą gali suteikti Švietimo, kultūros ir mokslo ministerijos valdoma Švietimo vykdomoji agentūra²⁶. Asmenys taip pat turi pabaigti pilietinio orientavimo programą ir darbo rinkos ir dalyvavimo joje kursus. Abu šie mokymai yra teikiami nemokamai.

²¹ Ustawa o języku polskim: <https://www.inforlex.pl/dok/tresc,DZU.2026.026.0000081,o-jezyku-polskim.html>

²² Nowe wymogi językowe dla cudzoziemców od 1 lipca – świadectwa policealne już nie wystarczą: <https://dudkowiak.pl/blog/nowe-wymogi-jezykowe-dla-cudzoziemcow-od-1-lipca-swiaectwa-policealne-juz-nie-wystarcza/>

²³ Materiały dydaktyczne do nauki języka polskiego: <https://www.gov.pl/web/udsc/materialy-dydaktyczne-do-nauki-jezyka-polskiego---dla-doroslych>

²⁴ Wet inburgering 2021: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044770/2025-10-21>

²⁵ U gaat inburgeren: <https://www.inburgeren.nl/u-gaat-inburgeren/index.jsp>

²⁶ Wet Inburgering 2021: What Changed and What It Means for You (A1–B2): <https://inburgering.org/exam-info/wet-inburgering-2021-changes>

Jeigu asmuo per 3 metus neįgyvendina visų integracijos proceso reikalavimų, Švietimo vykdomoji agentūra gali paskirti baudą iki 1000 eurų už mokymosi programos nebaigimą ir dar iki 340 eurų siekiančias atskiras baudas už atitinkamų integracijos kursų (darbo rinkos ir dalyvavimo joje kursų modulio ir pilietinio orientavimo programos) nebaigimą.

Norvegija

Integracijos įstatymo²⁷ tikslas yra integruoti užsieniečius į Norvegijos visuomenę, padedant jiems įgyti gerų norvegų kalbos įgūdžių ir žinių apie Norvegijos visuomenę. Papildomas tikslas – padėti imigrantams tapti finansiškai nepriklausomiems. Tiesa, konkretus kalbos mokėjimo lygis, kurį privaloma pasiekti integracijos metu nėra nustatytas.

Įstatymas įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d. ir pakeitė ankstesnį įvadinį įstatymą. Integracijos įstatymas yra didesnės integracijos reformos, kuria siekiama užtikrinti, kad imigrantai neatsilikėtų nuo Norvegijos profesinio ir socialinio gyvenimo, dalis. Įstatyme yra perkeltos anksčiau galiojusios taisyklės dėl įvadinės programos, taip pat yra apibrėžtos aiškesnės taisyklės dėl atsakomybės už integracijos darbą ir įvedama tikslingesnė kvalifikacijos schema, skirta pritraukti daugiau imigrantų į profesinį gyvenimą.

Integracijos įstatymo 14a straipsnyje apibrėžta įvadinės programos sandara – ji turi apimti į darbą ar švietimą orientuotus mokymus, norvegų kalbos mokymą, socialinių įgūdžių mokymą ir gyvenimo įgūdžių kursą. Pagal 15 straipsnį, migrantams yra sudaromas integracijos planas. Šis dokumentas rengiamas kartu su asmeniu ir sudaromas remiantis atliktu kompetencijų žemėlapiu sudarymu, karjeros orientavimu ir vertinimu, kokie elementai gali būti naudingi dalyviui. Planas grindžiamas elementais, kuriuos dalyvis įsisavino prieš apsigyvenant savivaldybėje. Savivaldybė dalyviams, kuriems reikia ankstesnio mokymosi įvertinimo, suteikia informaciją apie teisę į tokį įvertinimą. Plane turi būti pagrįsta, kokie darbo ar švietimo elementai buvo pasirinkti ir kaip jie sustiprins asmens galimybes dalyvauti profesiniame gyvenime ir pasiekti nurodytą norvegų kalbos mokėjimo lygį.

Integracijos įstatymas numato savivaldybių pareigą organizuoti norvegų kalbos ir visuomenės pažinimo kursus migrantams. 31 straipsnyje nustatyta, kad norvegų kalbos mokymų dalyviai privalo pasiekti minimalų norvegų kalbos lygį, o savivaldybė ir apskrities taryba turi organizuoti mokymą, kad dalyvis pasiektų minimalų lygį. Pagal 32 straipsnį, mokymai gali trukti ne ilgiau kaip 3 metus nuo tos dienos, kai integracijos programos dalyviui buvo pasiūlyta pradėti mokymus. Pareiga mokyti dalyvius, turinčius leidimą gyventi šalyje, galioja tol, kol dalyvis pasiekia minimalų norvegų kalbos lygį pagal 31 straipsnį arba kol baigia 225 valandų norvegų kalbos mokymą.

Pagal 33 straipsnį, integracijos programos dalyviai privalo baigti 75 valandų trukmės pilietinio ugdymo kursą. Kursas turi būti vedamas mokymų dalyviui suprantama kalba. Kursas turi būti baigtas per vienerius metus nuo tos dienos, kai dalyviui buvo pasiūlyta pradėti kursą.

Nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. norvegų kalbos ir socialinių kursų baigimas nebėra privalomas norint gauti nuolatinį leidimą gyventi. Vietoj to, asmenys turi išlaikyti norvegų kalbos žodinį egzaminą A2 arba aukštesniu lygiu ir socialinių įgūdžių egzaminą jiems suprantama kalba. Iki 2025 metų nuolatiniam leidimui gyventi Norvegijoje gauti buvo taikomas žemesnis (A1) kalbos mokėjimo reikalavimas. Reikalavimai taikomi asmenims nuo 18 iki 67 metų amžiaus²⁸.

²⁷ *Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven):*
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

²⁸ *Migration and Integration. Report for Norway to the OECD:*
https://www.regjeringen.no/contentassets/8492d87dd87848b1bd085c3b3ba98d15/migration-and-integration-2024-2025-report-for-norway-to-the-oecd_1.pdf?utm_source=chatgpt.com

Prancūzija

Įstatymo dėl prancūzų kalbos naudojimo²⁹ 1 straipsnyje nustatyta, kad prancūzų kalba – valstybinė kalba ir ji turi būti vartojama viešose paslaugose, darbe ir švietime. Prancūzijoje nuo 2024 m. sausio 26 d. įsigaliojo tam tikri pokyčiai, skirti stiprinti kalbos gebėjimus ir integraciją bei susieti juos su leidimais gyventi arba pilietybę.

Prancūzijoje prancūzų kalbos mokėjimas yra esminis reikalavimas siekiant gauti Prancūzijos pilietybę ir ilgalaikį leidimą gyventi. 2024 m. sausio 26 d. įstatymu³⁰ ir 2025 m. liepos 15 d. dekretu³¹ buvo sugriežtinti kalbos mokėjimo reikalavimai. Asmenys, norintys gauti ilgalaikį leidimą gyventi šalyje (pranc. *carte de séjour pluriannuelle*), turi pasiekti A2 prancūzų kalbos lygį (anksčiau tokio reikalavimo nebuvo). Asmenys, norintys gauti nuolatinio gyventojų statusą (*carte de résident*), turi mokėti prancūzų kalbą B1 lygiu (anksčiau buvo taikomas A2 lygio reikalavimas). Asmenys, norintys įgyti Prancūzijos pilietybę, turi mokėti prancūzų kalbą B2 lygiu (anksčiau buvo taikomas B1 lygio reikalavimas)³².

Į Prancūziją gyventi atvykstantys ir tam tikras sąlygas atitinkantys asmenys turi sudaryti Respublikos integracijos sutartį (*Contrat d'Intégration Républicaine*, CIR). Sąlygos, kurias atitinkantys atvykstantys asmenys turi sudaryti sutartį, yra nurodytos Prancūzijos vyriausybės informaciniame puslapyje³³. Sutartis integracijos programos dalis, skirta ne Europos Sąjungos piliečiams, kuriems suteiktas leidimas gyventi Prancūzijoje ir kurie nori čia apsigyventi nuolat. Ji sudaroma tarp Prancūzijos valstybės ir ją pasirašiusio užsienio piliečio, kuris įsipareigoja baigti nustatytą mokymo kursą, kad palengvintų savo integraciją į Prancūzijos visuomenę. CIR apima kalbos ir pilietinio ugdymo kursus, kurie leidžia užsienio piliečiui atitikti kalbos mokėjimo reikalavimus ir išlaikyti privalomą pilietinio ugdymo egzaminą, kuris yra būtinas nuo 2026 m. sausio 1 d., norint gauti ilgalaikį leidimą gyventi Prancūzijoje arba nuolatinio gyventojų statusą.

Kalbos mokymo kursai trunka 600 valandų ir yra siūlomi asmenims, kurių prancūzų kalbos žinios yra žemesnės nei A2 lygis. Šiuos kalbos mokymus galima baigti internetinėje mokymosi platformoje. Pilietinis ugdymas yra privalomas ir susideda iš 4 sesijų, kurių bendra trukmė yra 24 valandos. Ugdymas apima šias temas:

- Respublikos principai ir vertybės: devizas, sekuliarizmas ir simboliai;
- Prancūzijos institucinė ir politinė sistema;
- Teisės ir pareigos, susijusios su gyvenimu Prancūzijoje;
- Prancūzijos istorija, geografija ir kultūra;
- Gyvenimas Prancūzijos visuomenėje.

Išklause šiuos mokymus reikia išlaikyti pilietinio ugdymo egzaminą, susidedantį iš 40 klausimų su keliais atsakymų variantais. Norint išlaikyti šį egzaminą, reikia surinkti ne mažiau kaip 80 proc. balų, t. y. teisingai atsakyti į 32 klausimus.

²⁹ Loi n° 94-665 du 4 août 1994 relative à l'emploi de la langue française:

<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/LEGITEXT000005616341>

³⁰ Loi n° 2024-42 du 26 janvier 2024 pour contrôler l'immigration, améliorer l'intégration (1):

<https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000049040245>

³¹ Décret n° 2025-648 du 15 juillet 2025 portant modification du décret n° 93-1362 du 30 décembre 1993 modifié relatif aux déclarations de nationalité, aux décisions de naturalisation, de réintégration, de perte, de déchéance et de retrait de la nationalité française: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000051900519>

³² Ten pat.

³³ Service Public. Qu'est-ce que le contrat d'intégration républicaine (CIR)?: <https://www.service-public.gouv.fr/particuliers/vosdroits/F17048#:~:text=Depuis%20le%201er%20janvier%202026%2C%20les%20ressortissants,A2%20pour%20les%20cartes%20de%20s%C3%A9jour%20pluriannuelles>

Slovakija

Įstatymas dėl užsieniečių gyvenamosios vietos³⁴ iš esmės išskiria tris trečiųjų šalių piliečių nuolatinio leidimo gyventi Slovakijoje tipus, kurie visi yra susiję su reikalavimu pasiekti atitinkamą kalbos mokėjimo lygį. Trumpalaikiai leidimai gyventi ir dirbti šalyje nėra susieti su reikalavimais mokytis kalbos. Pirmasis tipas – nuolatinė gyvenamoji vieta, suteikiama penkeriems metams, antrasis tipas – nuolatinė gyvenamoji vieta neribotam laikui, trečiasis tipas – vadinamoji ilgalaikė gyvenamoji vieta, kurios užsienietis – trečiosios šalies pilietis – gali prašyti, pavyzdžiui, jei jis pastaruosius penkerius metus turėjo laikiną gyvenamąją vietą Slovakijos Respublikos teritorijoje.

Šiais atvejais policijos departamentas suteikia ilgalaikę gyvenamąją vietą nustatytais atvejais tik tuo atveju, jei trečiosios šalies pilietis įrodo savo slovakų kalbos mokėjimą pagal įstatymo dėl užsieniečių gyvenamosios vietos 54 straipsnio 4 dalį. Tai netaikoma, jei trečiosios šalies pilietis:

- paraiškos pateikimo metu nėra sulaukęs 14 metų amžiaus;
- turi suteiktą laikiną leidimą gyventi pagal 29 straipsnį (jis yra trečiosios šalies pilietis, kuris pripažintas užsienyje gyvenančiu slovaku),
- įrodo, kad jis įgijo pagrindinį išsilavinimą mokykloje, kurioje mokymo kalba buvo slovakų kalba, arba
- įrodo, kad bent dvejus metus mokėsi vidurinėje mokykloje, kurioje mokymo kalba buvo slovakų kalba, arba universitete, kuriame studijų programa buvo dėstoma slovakų kalba, ir nuo studijų baigimo yra praėję ne daugiau kaip penkeri metai.

Slovakų kalbos mokėjimas patvirtinamas sėkmingai išlaikius kalbos egzaminą, kurio sudėtingumas atitinka A2 kalbos mokėjimo lygį³⁵.

Suomija

2025 m. sausio 1 d. Suomijoje įsigaliojo Imigrantų integracijos skatinimo įstatymas³⁶. Šio įstatymo tikslas – skatinti imigrantų užimtumą ar verslumą, kompetencijas ir darbo įgūdžius, jų įtrauktį ir lygybę, sveikatos ir gerovės užtikrinimą.

Įstatymo 13 straipsnyje nustatyta, kad atvykusiam asmeniui savivaldybė privalo parengti integracijos programą, kuri turi apimti:

- 1) 14 straipsnyje nurodytų įgūdžių ir integracijos paslaugų poreikio įvertinimą;
- 2) 16 straipsnyje nurodytą integracijos plano parengimą;
- 3) 25 straipsnyje nurodytą daugiakalbę socialinę orientaciją;
- 4) 26 straipsnyje nurodytą švietimą ir paslaugas, skatinančias suomių ir švedų kalbų įgūdžius, raštingumą, socialinius ir darbo įgūdžius, taip pat užimtumą ir verslumą;
- 5) programos metu teikiamas gaires ir patarimus;
- 6) 26 straipsnyje nurodytą galutinį kalbos mokėjimo įvertinimą.

26 straipsnyje nustatyta, kad asmens, kuriam netaikomas Privalomojo švietimo įstatymas, integracijos mokymas organizuojamas atsižvelgiant į asmens integracijos tikslus, kompetencijas ir integracijos paslaugų poreikius. Asmuo yra mokomas suomių arba švedų kalbos, profesinių ar kitų darbo gyvenime reikalingų įgūdžių; kitų temų, skatinančių socialinius, kultūrinius ir kasdienius pilietinius įgūdžius. Integracijos mokymo kalbinis tikslas turi būti integruojamojo asmens funkcinių pagrindinių suomių arba švedų kalbos įgūdžių įgijimas. Integracijos mokymo metu turi būti organizuojamas galutinis suomių arba švedų kalbos įgūdžių patikrinimas. Suomijos nacionalinė švietimo taryba yra atsakinga už integracijos mokymo galutinio kalbos įgūdžių testo parengimą ir

³⁴ ZÁKON z 21. októbra 2011, o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/404/>

³⁵ Long-Term Residence Permit in Slovakia: <https://www.akmv.sk/en/long-term-residence-permit-in-slovakia/>

³⁶ Laki kotoutumisen edistämisesä: https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2023/681#chp_1_sec_4

atnaujinimą, atsižvelgdama į integracijos mokymo tikslus ir turinį. Suomijos nacionalinė švietimo taryba nustato suaugusių imigrantų integracijos mokymo programos kriterijus ir galutinio suomių ir švedų kalbų įgūdžių testo įgyvendinimą.

Kalbos mokėjimo reikalavimai yra nustatyti norint gauti nuolatinio gyventojų statusą arba Suomijos pilietybę. Remiantis Suomijos migracijos tarnybos pateikiama informacija³⁷, egzistuoja keli skirtingi keliai ir skirtingi kalbos mokėjimo reikalavimai norint gauti nuolatinio gyventojų statusą:

- gyventi Suomijoje ne mažiau kaip 6 metus, turėti ne mažiau kaip 2 metų darbo stažą Suomijoje, turėti pakankamo lygio (B1) suomių arba švedų kalbos įgūdžius;
- gyventi Suomijoje ne mažiau kaip 4 metus, turėti ne mažiau kaip 3 metų darbo stažą Suomijoje, turėti ypač gerus (C1) suomių arba švedų kalbos įgūdžius;
- baigti bakalauro, magistro arba doktorantūros studijas Suomijoje, turėti tobulėjančius (A2) suomių arba švedų kalbos įgūdžius;
- gyventi Suomijoje ne mažiau kaip 5 metus, turėti gerus (B2) suomių arba švedų kalbos įgūdžius ir turėti pakankamai finansinių išteklių. Šiuo atveju ES mėlynosios kortelės turėtojams gali įsiskaityti ir laikotarpis gyvenant kitoje šalyje.

Pilietybę norintys gauti asmenys turi įrodyti suomių arba švedų kalbos mokėjimo lygį nemažesniu nei aukštesniu lygiu pagal nacionalinį kalbos mokėjimo sertifikatą arba turėti valstybės tarnybos kalbos mokėjimo sertifikatą, patvirtinantį bent pakankamus Suomijos arba Švedijos kalbos įgūdžius žodžiu ir raštu³⁸.

Švedija

Švedija neturi privalomų reikalavimų į šalį atvykusiems asmenims per tam tikrą laiką pasiekti atitinkamą kalbos mokėjimo lygį. Nuo 2026 m. birželio 6 d. kalbos mokėjimas bus privalomas norintiems gauti Švedijos pilietybę – skaitymas ir klausymas B1 lygiu, o kalbėjimas ir rašymas – A2 lygiu³⁹. Nepaisant to, migrantams Švedijoje yra siūloma daugybė galimybių išmokyti kalbą ir integruotis į visuomenę.

„Švedija – imigrantams“ (šved. *Swedish for Immigrants*, SFI) yra valstybinė nemokama švedų kalbos mokymo programa, kurią turi teisę lankyti dauguma užsieniečių, gyvenančių Švedijoje, jei jie neturi švedų kalbos įgūdžių. Kursai apima kalbos įgūdžius ir žinias apie švedų visuomenę. Nuo 2026 m. sausio 1 d. Švedijoje įsigaliojo naujos taisyklės – imigrantams leidžiama mokytis SFI ne ilgiau kaip 3 metus, siekiant paskatinti spartesnę integraciją ir dalyvavimą darbo rinkoje⁴⁰. SFI mokytis švedų kalbos gali asmenys registruoti Švedijos savivaldybėse, turintys leidimą gyventi šalyje, gavę Švedijos asmens identifikavimo numerį ir vyresni nei 16 metų asmenys.

Švedijos integracijos politikos pagrindinis elementas yra įsikūrimo programa (šved. *Etableringsprogrammet*), skirta naujai atvykusiems imigrantams nuo 20 iki 65 metų, kuriems buvo išduoti leidimai gyventi kaip tarptautinės apsaugos, papildomos apsaugos statuso turėtojams arba šių kategorijų asmenų šeimos nariams. Programos tikslas – kad migrantai „išmokyti švedų kalbą, susirastų darbą ir kuo greičiau taptų savarankiški“.

Įsikūrimo programą vykdo Švedijos viešojo užimtumo tarnyba. Veiklos visada apima švedų kalbos kursus imigrantams (SFI), darbo konsultavimą (pavyzdžiui, galimybę gauti stažuotes arba ankstesnės išsilavinimo ir darbo patirties įvertinimą), taip pat pilietinio orientavimo kursą. Programa trunka 24 mėnesius ir yra lygiavertė visos darbo dienos darbui, t. y. 40 valandų per savaitę. Įsikūrimo

³⁷ Finnish Immigration Service. Amendments to Aliens Act regarding permanent residence permits: <https://migri.fi/en/amendments-to-aliens-act-regarding-permanent-residence-permits-2026>

³⁸ Finnish Immigration Service. Language skills: <https://migri.fi/en/language-skills>

³⁹ The Local. Sweden's language requirement to be enforced from June 6th despite test delay:

<https://www.thelocal.se/20260210/swedens-language-requirement-will-apply-from-june-despite-lack-of-test>

⁴⁰ Swedish for immigrants (sfi): <https://vuxenutbildning.stockholm/en/learn-swedish/svenska-for-invandrare-sfi/>

programos dalyviai gauna pradines išmokas, skirtas padengti jų pragyvenimo išlaidas. Išmokas moka Švedijos socialinio draudimo agentūra. Kai kurie dalyviai taip pat gali turėti teisę gauti būsto išmokas, taip pat papildomą paramą vaikams. Įsikūrimo programa nuo 2018 m. yra privaloma pagal atitinkamą statusą Švedijoje apsigyvenusiems migrantams. 2021 m. įsitvirtinimo programa buvo papildyta intensyviaja metų programa. Šios programos, kurią taip pat vykdo Švedijos viešojo užimtumo tarnyba, tikslas – sudaryti sąlygas įsitvirtinimo programos dalyviams greitai mokytis švedų kalbos arba atlikti intensyvią visą darbo dieną trunkančią praktiką, kad jie galėtų greitai susirasti darbą⁴¹.

Vokietija

Užsieniečių integraciją ir kalbos mokėjimą reguliuoja Gyvenimo šalyje įstatymo (vok. *Aufenthaltsgesetz*) 43–45 straipsniai dėl integracijos kursų. Vokietijoje sėkmingas integracijos kursų baigimas yra susijęs su pakankamu vokiečių kalbos mokėjimu, kuris yra svarbus norint gauti leidimą gyventi. Pagal Gyvenimo šalyje įstatymą, pakankamos vokiečių kalbos žinios apibrėžiamos kaip gebėjimas savarankiškai orientuotis kasdieniame gyvenime, bendrauti ir rašyti, atsižvelgiant į amžių ir išsilavinimo lygį. Tai atitinka kalbos mokėjimo B1 lygį.

Gyvenimo šalyje įstatymo 43 straipsnyje nustatyta, kad užsieniečiai teisėtai gyvena federalinėje teritorijoje nuolat, gauna paramą integruojantis į Vokietijos Federacinės Respublikos ekonominį, kultūrinį ir socialinį gyvenimą, o mainais iš jų tikimasi atitinkamų integracijos pastangų. Pagrindinis integraciją skatinančių priemonių paketas (integracijos kursas) remia užsieniečių integracijos pastangas. Integracijos kursas skirtas sėkmingai mokytis užsieniečius vokiečių kalbos ir suteikti žinių apie Vokietijos teisinę sistemą, kultūrą ir istoriją. Tokiu būdu užsieniečiai turėtų susipažinti su gyvenimo būdu federalinėje teritorijoje tiek, kad galėtų savarankiškai veikti visose kasdienio gyvenimo srityse be trečiųjų šalių pagalbos ar tarpininkavimo. Integracijos kursas apima pagrindinį ir pažengusiųjų kalbos kursą, kurių trukmė yra vienoda, siekiant užtikrinti pakankamą kalbos mokėjimą, ir orientacinį kursą, kurio metu suteikiamos žinios apie Vokietijos teisinę sistemą, kultūrą ir istoriją. Integracijos kursą koordinuoja ir vykdo Federalinė migracijos ir pabėgėlių tarnyba, kuri šiam tikslui gali pasitelkti privačias ar viešąsias organizacijas. Paprastai už dalyvavimą integracijos kursuose imamas pagrįstas mokestis, atsižvelgiant į mokėjimo galimybes.

44 straipsnyje nustatyta, kad Užsienietis, nuolat gyvenantis federalinėje teritorijoje, turi teisę vieną kartą užsiregistruoti integracijos kursuose gavęs laikiną leidimą gyventi pirmą kartą, leidimą gyventi pagal 23 straipsnio 2 arba 4 dalį arba kitais nustatytais atvejais.

44a straipsnyje nustatyta prievolė lankyti kursus užsieniečiams, jeigu jie turi teisę lankyti kursą pagal 44 straipsnį ir negali bendrauti bent jau pagrindiniu lygiu vokiečių kalba arba jie nepakankamai moka vokiečių kalbą tuo metu, kai išduodamas leidimas gyventi. Prievolė taikoma ir kitais straipsnyje nustatytais atvejais. 45 straipsnyje nustatyta, kad paprastai integracijos kursas yra papildomas papildomomis integracijos priemonėmis, kurias organizuoja federalinę arba žemių valdžios įstaigos. Visų pirma, įtraukiamos socialinio švietimo ir migracijos klausimais teikiamos konsultacijos. Paprastai taip pat įtraukiamos religinės bendruomenės, profesinės sąjungos, darbdavių asociacijos, savanoriškos socialinės organizacijos ir kitos socialinės interesų grupės.

Kalbų kursas baigiamas vokiečių kalbos testu imigrantams. Integravimo kursą galima pripažinti tik išlaikius B1 lygio egzaminą⁴².

⁴¹ : https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migrant-integration/migrant-integration-hub/eu-countries-updates-and-facts/migrant-integration-sweden_en

⁴² Bundesamt für Migration und Flüchtlinge. Inhalt und Ablauf: <https://www.bamf.de/DE/Themen/Integration/ZugewanderteTeilnehmende/Integrationskurse/InhaltAblauf/inhaltAblauf-node.html>

Parengė
Informacijos ir komunikacijos departamento
Tyrimų skyriaus
Patarėjas Giedrius Kanapka
Tel. (0 5) 209 6874, el. p. giedrius.kanapka@lrs.lt

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija. Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą.

Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2026